

פרשת עקב תשפד – ה' אוהב אותך, איך תאהב אותו בחזרה?

1. **דברים ו,ד-ה:** שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד: ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. **דברים יא,יג:** והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום, לאהבה את ה' אלוקיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם - **תהלים מב:** כאיל תערוג על אפיקי מים, כן נפשי תערוג אליך אלוקים – **רש"י:** היה צריך לומר 'כאיל יערוג' או 'כאילת תערוג', אלא דבר הכתוב בזכר ובנקיבה: הזכר עורג על עסק המים כמו שפרשנו (לפני זה, שכאשר האיילים צמאים למים פונים אל האיל והוא חופר גומא ומכניס קרניו לתוכה וגועה והקב"ה מרחם עליו והתהום מעלה מים) והנקיבה כשהיא כורעת לילד והיא צועקת הקב"ה מרחם עליה.

רמב"ם תשובה י,ב: וכיצד היא האהבה הראויה? שיאהב את ה' אהבה גדולה, יתירה, עזה מאוד, עד שתהא נפשו קשורה באהבת ה' ונמצא שוגה בה תמיד, כאלו חולה חולי האהבה, שאין דעתו פנויה מאהבת אותה אישה והוא שוגה בה תמיד, בין בשבתו, בין בקומו, בין בשעה שהוא אוכל ושותה - יותר מזה תהיה אהבת ה' בלב אוהביו שוגים בה תמיד, כמו שצונו 'בכל לבבך ובכל נפשך', והוא ששלמה אמר דרך משל 'כי חולת אהבה אני', וכל שיר השירים משל הוא לעניין זה.

2. **אור החיים ו,ו:** האהבה אינה מעשה, שיכריח האדם עצמו לעשות מצוות המלך, אלא הוא דבר התלוי בלב וכל שהלב לא ירגיש דבר שיפעיל בו החשק – אינו אוהב והגם שיכריחונו בכל מיני הכרח? **רבי אליהו מזרחי ממפרשי רש"י:** היאך תיפול האהבה בדבר שלא ראה ולא השיג מעולם? **ספר החינוך מצוה תקפב:** נצטוונו שישמח החתן עם אשתו שנה אחת, כלומר שלא ייסע חוץ לעיר לצאת למלחמה ולא לעניינים אחרים ... כדי להרגיל הטבע עמה ולהדביק הרצון אצלה ולהכניס ציורה וכל פעלה בלב ... כי כל טבע יבקש ויאהב מה שרגיל בו, ומתוך כך ירחיק דרכו מאשה זרה.

דברים א: ותרגנו באהליכם ותאמרו **בשנאת ה' אתנו** הוציאנו מארץ מצרים לתת אתנו ביד האמרי. **רש"י ו,ה:** 'בכל לבבך' - בשני יצריך. דבר אחר: בכל לבבך – **שלא יאה לבך חלוק על המקום.** 'ובכל נפשך' – אפילו נוטל את נפשך. 'ובכל מאדך' – ובכל ממונך, יש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו, לכך נאמר: בכל מאדך. דבר אחר: 'בכל מאדך' – **בכל מדה ומדה שהוא מודד לך, בין במידת הטוב ובין במידת הפורענות.** כן דוד אומר: 'כוס ישועות אשא' (ואף שאומר במקום אחר) 'צרה ויגון אמצא'. **שמע שלמה פרשת ויצא:** 'ויפגע במקום' - פגיעה הוא לשון תפילה וגם לשון פגישה ממש, שצריך להתפלל שיפגע במקום המיוחד לו וייתחד במקום בו הוא נמצא. כמו שאמר הרב הקדוש ר' שלמה קרלינער על דברי רש"י 'שלא יהיה ליבך חלוק על המקום' – שלא יקלקל את המקום בו הוא נמצא. **בראשית מז:** ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך? ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה, מעט ורעים היו ימי שני חיי, ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם - **דעת זקנים:** אמר לו הקב"ה אני מילטתי אותך מעשו ומלבן והחזרתי דינה ויוסף, ואתה מתרעם על חייך שהם מעט ורעים? מנין התיבות שיש מ'ויאמר [פרעה] עד [סוף פסוק] 'בימי מגורי' יחסרו משנותיך שלא תחיה כחיי יצחק אביך, והם ל"ג תיבות, שיצחק חי ק"פ שנה ויעקב לא חי אלא קמ"ז.

3. **רמב"ם תשובה י,ו:** אינו אוהב את הקדוש ברוך הוא אלא **בדעת שידענה ועל פי הדעה תהיה האהבה,** אם מעט מעט ואם הרבה הרבה, לפיכך צריך האדם ליחד עצמו להבין ולהשכיל בחכמות ותבונות המודיעים לו את קונו כפי כח שיש באדם להבין ולהשיג.

ליקוטי שיחות ב/394: רבי עקיבא סבל מצער, איבד את החמור והתרנגול וישב לבדו בחשכת השדה. רק הצער היה **למען** מטרה טובה. אולם אצל נחום לכתחילה לא היה הפסד, ואדרבה, למלך אין חסרים אבנים טובות, אבל העפר התקבל בשמחה. אצל רבי עקיבא היה צער למנוע צער גדול יותר, אבל אצל נחום הכול היה לטובה. לכן נחום אמר 'גם זו לטובה', שמה שנראה כרע הוא טוב. נחום היה בדור קרוב לזמן הבית והתגלה בעולם כי מהות הרע היא טובה. אבל רבי עקיבא אמר שהרע נועד **למען** הטוב, שכן היה בדור מאוחר, שהתגבר חושך הגלות וראו רק את המטרה של הקושי לטובה. **ליקוטי שיחות יט/75 הערה 69:** מה שרבי עקיבא לא ראה פעולת הטוב כנחום איש גמזו, הוא רק בנוגע להנהגה דכל אדם. אבל בהמדובר כאן הנוגע לכללות ישראל ("ציון שדה תחרש" דסוף מסכת מכות), עניין יסודי וכללי דגאולת ישראל והשכינה, יש לומר שאפשר לראות בגלוי הטוב שבזה.

יבמות סג: אשת רבי חייא הייתה מצערת אותו. כאשר היה מוצא דבר יפה, היה צורר בסודרו [עוטף יפה] ומביא לה. אמר רב: והרי מצערת אותך? אמר: דיינו שמגדלות בנינו ומצילות אותנו מהחטא.